

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně Mgr. Evy Šonkové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **S. A. S.** (v některých písemnostech je uvedeno příjmení **E.**), zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2020, č. j. OAM-129/LE-VL17-VL14-PS-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 1. 2021, č. j. 20 Az 25/2020 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalovaný v záhlaví popsaným rozhodnutím rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců do 22. 2. 2021 podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Na území České republiky žalobce vstoupil dne 27. 10. 2020 neoprávněně (bez cestovního dokladu, povolení k pobytu nebo víza a v rozporu s nařízením vlády).

Téhož dne byl zajištěn a dne 29. 10. 2020 přemístěn do zařízení pro zajištění cizinců, přičemž byl poučen o možnosti požádat o mezinárodní ochranu. O mezinárodní ochranu v České republice požádal dne 4. 11. 2020.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě zamítl. Konstatoval, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s posouzením možného uložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu, poukázal přitom na řadu okolností, které jeho tvrzení podporují.

[4] Krajský soud nepřistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný se, byť stručně, přesto přezkoumatelně, relevantními důvody pro neuložení zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu zabýval. Soud tedy shledal rozhodnutí žalovaného z pohledu uplatněné žalobní argumentace zákonným.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Poukázal zejména na nesprávné zhodnocení možnosti uložení zvláštních opatření podle zákona o azylu. Jak žalovaný, tak i krajský soud dostatečným a přezkoumatelným způsobem neposoudili, zda existuje možnost uložení zvláštních opatření. K tomu poukazuje na to, že se nedopustil žádného protiprávního jednání, kterým by narušoval veřejný pořádek, a rovněž se neprotivil žádnému správnímu rozhodnutí.

[6] Žalovaný by měl přednostně aplikovat zvláštní opatření dle ustanovení § 47 zákona o azylu, nikoliv toliko s odkazem na nelegální vstup na území jejich aplikaci vyloučit. Dále měl důkladně zohlednit pobytovou historii stěžovatele. V kasační stížnosti zdůraznil, že neexistují žádné důvody, z nichž by bylo možné dovodit, že nehodlá plnit své povinnosti žadatele o mezinárodní ochranu, neboť přinejmenším od podání své žádosti o mezinárodní ochranu prokázal, že je připraven spolupracovat s příslušnými orgány a že není jeho úmyslem za každou cenu mařit výkon příslušných rozhodnutí, což plyne z jeho vyjádření při výslechu.

[7] S ohledem na čl. 15 preambule přijímací směrnice bylo povinností žalovaného vzít v potaz předně stěžovatelovy osobní poměry, charakter porušení jeho povinností souvisejících s řízením o vyhoštění, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, a to včetně charakteru porušení těchto povinností.

[8] Žalovaný mylně zhodnotil, že v případě stěžovatele neexistoval žádný důvod domnívat se, že by snad zvláštní opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu nerespektoval, zvláště s ohledem na to, že tato opatření jsou nastavena – vzhledem k tomu, že jsou aplikována na žadatele o mezinárodní ochranu – velmi velkoryse a k jejich splnění především v případě setrvání v pobytovém středisku není třeba disponovat ani žádným sociálním a finančním zázemím. Stěžovatel ani nemohl požádat o mezinárodní ochranu dříve, jak shodně tvrdí krajský soud a žalovaný.

[9] Pro výše uvedené stěžovatel navrhuje zrušit rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného.

pokračování

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal zejména na své rozhodnutí a navrhl zamítnout kasační stížnost.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.) přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný „*v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění [...], nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*“

[14] K vydání rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je však třeba splnit zákonnou podmínku, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona.

[15] Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu). Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu může žalovaný „*rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*“

[16] Ačkoli by se podle posledně citovaného ustanovení mohlo zdát, že jediným účelem zvláštních opatření je zajistit zdárný průběh řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, tedy zajistit účast žadatele v tomto řízení, „*důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, je v tomto případě obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má tedy za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. [...] Pokud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu*“

(tj. na základě objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. Zvláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. [...] Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48, srov. i rozsudek ze dne 13. 12. 2018, č. j. 6 Azs 311/2018 – 37).

[17] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že aplikace zvláštních opatření jako mírnějších opatření, než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je vázána na předpoklad, že žadatel bude při jejich provádění se státními orgány spolupracovat a že jejich uložení bude dostatečné k zabezpečení účasti žadatele nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž v souladu s výše uvedeným rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, kdyby se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (k tomu již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Výše uvedené předpoklady pro zajištění, resp. neuložení zvláštního opatření, musí žalovaný s ohledem na objektivní okolnosti věci posoudit.

[18] Ze správního spisu vyplynuly následující skutečnosti. Stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v návaznosti na své zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel vstoupil na území České republiky vědomě neoprávněně. Snažil se dostat do Německa, přičemž ve státech Evropské unie, přes které s přerušáním cestoval, nepodal žádost o mezinárodní ochranu. Následně dne 4. 12. 2020 žalobce požádal o ukončení azylového řízení, a to z důvodu sloučení s rodinou ve Francii. Uvedl rovněž, že požádal o azyl, aby byl propuštěn z karanténního střediska. Důvodem jeho vstupu do Evropy bylo sloučení s rodinou a přítelkyní.

[19] S ohledem na tyto skutečnosti má kasační soud za to, že rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného v otázce, zda v daném případě existují oprávněné důvody k zajištění dle §46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, ob stojí. Ze skutkového stavu věci se podává, že nelze reálně očekávat, že by stěžovatel neusiloval o pokračování své „poutě“ do Německa, resp. jak se později ukázalo do Francie. Žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově; na území Evropské unie, včetně České republiky, vstoupil a pobýval zde nelegálně; reálným cílem byl tranzit do Německa, resp. Francie, nikoliv setrvání na území České republiky v postavení žadatele o azyl (či přímo azylanta). Tedy se lze důvodně domnívat, že by mařil výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění za situace, že by jeho žádost o mezinárodní ochranu byla vyřízena s negativním výsledkem. Za takového stavu věci bylo zjevné, že nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření a zajištění stěžovatele bylo zcela na místě.

pokračování

[20] Pokud stěžovatel namítá, že žalovaný a krajský soud při úvaze o nemožnosti uplatnění zvláštních opatření dostatečně nezohlednil veškeré klíčové okolnosti, kasační soud tento názor nesdílí. Naopak z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že se zabýval všemi relevantními skutečnostmi (srov. str. 4 a 5 rozhodnutí žalovaného a bod [15] rozsudku krajského soudu). Stručnost jejich posouzení není na překážku zákonnosti rozhodnutí. Pro neuložení zvláštních opatření, resp. zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 47 zákona o azylu, byly dostatečné důvody.

[21] Nelze tedy souhlasit se závěry stěžovatele, že krajský soud nedostal požadavkům na zohlednění všech okolností případu a nepřihlédl k relevantním okolnostem ve smyslu stěžovatelem citované judikatury.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[23] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, protože mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

[24] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát (usnesení ze dne 12. 9. 2019, č. j. 20 A 29/2019 - 10). Hotové výdaje a odměnu ustanoveného zástupce platí stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), částkou 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) a dále částkou 300 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částka v celkové výši 3.400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu